

POHJOIS-SAVON LIITTO

Regional Council of Pohjois-Savo

Maakuntavaltuuston seminaari 12.9.2011

Koulutuksen ennakointi

ja

koulutustakuu

Jari Jääskeläinen

Koulutustakuun toteuttaminen tarvitsee

1. Riittävät koulutusresurssit eli tarpeellisen määrä aloituspaikkoja
2. Tehokkaat korjaavat toimintatavat nuorille koulutukseen kannustamisessa ja työllistymisen edistämisessä

Mitä on tehty?

Ensin ammatillisen ja korkea-asteen koulutuksen aloittajamäärän mitoitus

Toiseksi vähän koulutustakuun toteuttamisesta projekteilla

Lopuksi koulutuksen ja työllisyyden hoidon rahoitusraamien muutoksesta

1. MKH esitti opetus- ja kulttuuriministeriölle Pohjois-Savossa koulutustakuun toteuttavan aloittajamitoituksen (KESU) vuodelle 2016; aloittajamäärää esitettiin vähennettäväksi -4 % nuorten ikäluokan pienenemisen vuoksi (koko maa -3 %)

Taulukko 1. Pohjois-Savon esitys koulutusastekohtaisiksi aloittajamääräksi.

Koulutusaste	Aloittaneet viimeinen vuosi	Laskennallinen aloittajatarve	Pohjois-Savon esitys	Muutos % aloittaneet / esitys
Ammatillinen peruskoulutus	2 842	2 518	2756	-3 %
Ammattikorkeakoulututkinto	1 444	997	1269	-12 %
Yliopistotutkinto	884	580	920	+4 %
Muu koulutus tai ei tutkintoa	0	79	0	0
Yhteensä	5 170	4 175	4945	-4 %

- Talouden avainalojen työvoiman saanti turvataan: teknologia-, energia-, puu- ja elintarviketeollisuus, rakentaminen, kauppa, liike-elämän palvelut, kiinteistö- ja kotipalvelut (oppilaitokset ovat sitoutuneet yhdessä valmisteltuun linjaukseen)
- Sosiaali- ja terveyspalveluiden kasvava tarve huomioitu
- Maidontuotannon ja jalostuksen osaamiskeskittymä vahvistuu
- Julkisen hallinnon vähenevä kysyntä huomioitu
- Työttömäksi kouluttamista vähennetään, esim. käsi- ja taideteollisuus, tradenomit, kokit ja tarjoilijat, datanomit, sähkö- ja automaatiotekniikka, puutarhatalous

Koulutusala	Vähemmän	Nykyinen taso	Enemmän
1 Humanistinen ja kasvatustieteiden ala		2-aste: lastenohjaaja 2-aste ja amk: viittomakieli yo: psykologia	
2 Kulttuuriala	2-aste ja amk: käsi- ja taideteollisuus; 2-aste: viestintä	2-aste, amk ja Sibeliusakatemia: tanssi ja musiikki	
3 Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	Amk: tradenomit	2-aste: liiketalous ja kauppa yo: kauppatiede ja sosiaalitiede	
4 Luonnontieteiden ala	2-aste: tietojenkäsittely Yo: nyk. biotieteet	Yo: tietojenkäsittely ja fysiikka	Yo: terveyden biotiede, ravitsemustiede, farmasia
5 Tekniikan ja liikenteen ala	2-aste ja amk: sähkö- ja automaatiotekniikka 2-aste: tietoliikenne-tekniikka, prosessi- ja materiaalitekniikka, ja vaatetus	2-aste: rakentaminen, ajoneuvotekniikka, elintarvike- ja biotekniikka, turvallisuusala amk: informaatiotekniikka, ympäristö, palo- ja pelastus, tieto- ja tietoliikennetekniikka, rakentaminen	2-aste ja amk: kone- ja energiatekniikka
6 Luonnonvara- ja ympäristöala	2-aste: puutarhatalous	2-aste: maatalous, luontoyrittäjä ja ohjelmapalvelut Amk: agrologi (maaseutuelinkeinot) Yo: ympäristötiede	2-aste: metsätalous (konekuljettaja)
7 Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	Amk: fysio- ja toimintaterapia	Amk: sosionomi, suuhygienisti Yo: terveyshallinto, ravitsemustiede, lääkärit	2-aste: lähihoitajat, Amk: hoitotyö, röntgenhoitajat ja bioanalytikot Yo: hammaslääkärit, farmaseutit, lääkärit
8 Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	2-aste: kokit, tarjoilijat	2-aste: matkailupalvelut Amk: restonomit (tapahtumapalvelu ja ravintola/hotelli)	2-aste: kotitalous-palvelut, siivoustyö
9 Muu koulutus		2-aste: pelastaja, hätäkeskuspäivystäjä	

Kansallinen linja mitoituksessa

- Maassa koulutus mitoitetaan pienenevien nuorisoikäluokkien mukaan, minkä lisäksi tiivistetään oppilaitosverkkoa ja tehostetaan valmistuneiden työllistymistä.
- Koulutusresursseja suhteessa nuorisoikäluokan määrään tasataan maan eri osissa (OKM:n kanta: aloittajamäärä Itä- ja Pohjois-Suomessa ylimitoitettu)
- Koko maassa tavoitellaan ainakin 3 % aloittajamäärän vähentämistä v.2009 tasosta + mahdolliset lisäsäästöt
- Maakuntien kesäkuussa 2011 esittämästä aloittajamäärästä tultaneen karsimaan 9000 aloittajaa eli – 10 % maakuntien esityksistä
- AMK:n aloittajamäärää OKM pienentää – 8 % nykytasosta (-2200 aloittajaa) ja oppilaitosverkkoa karsitaan
- OKM antaa syyskuussa maakunnille tehtävän karsia esityksiä lokakuun loppuun mennessä
- Mahdollisesti karsinta tehdään maakuntien suuralueen tasolla
 - Suuralue ei kerro maakunnassa toimivalle oppilaitokselle sille kuuluvaa resurssia
 - Oppilaitokset tappelevat myöhemmin keskenään suuralueen sisällä ja OKM:n kanssa aloittajamäärästä

Aloittajamäärien muutosesitykset eri maakunnissa

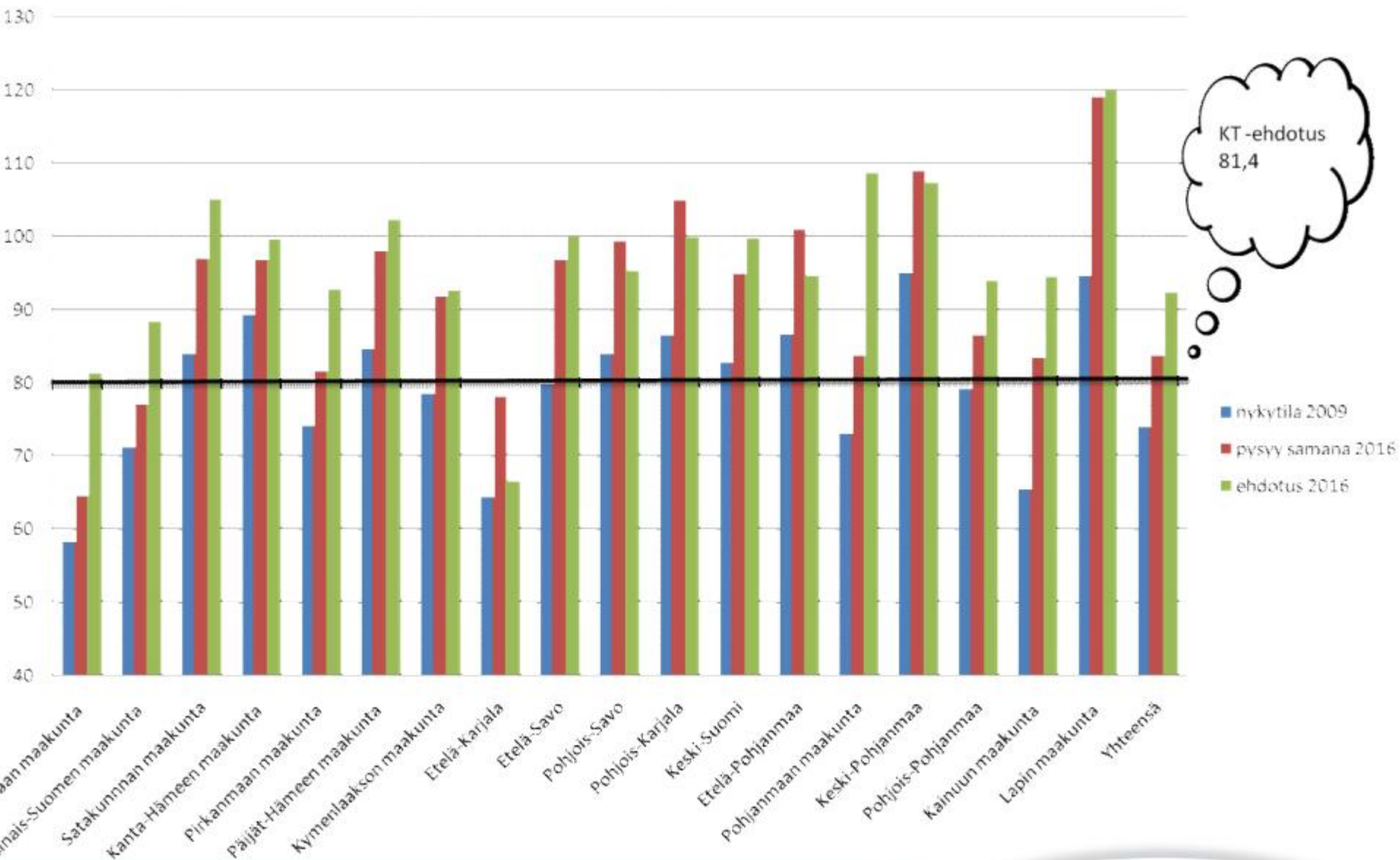
POHJOIS-SAVON LIITTO
Pohjois-Savo

	Ammatillinen II aste	AMK	YO	Yhteensä
Koko maa OKM	+ 4 %	- 11 %	- 15 %	- 3 %
Pohjois-Savo	- 3 %	- 12 %	+ 4 %	- 4 %
Pohjois-Karjala	- 6 %	- 5 %	- 4 %	- 7 %
Etelä-Savo	+ 3 %	- 20 %	- 20 %	- 5 %
Keski-Suomi	+ 6 %	+ 9 %	+ 3 %	+ 5 %
Pirkanmaa	+ 14 %	+ 20 %	- 1 %	+ 11 %
Varsinais-Suomi	+ 20 %	+ 7 %	+ 3 %	+ 16 %
Pohjois-Pohjanmaa				Kasvua 790 kpl
Uusimaa	+ 16 %	+ 16 %	- 4 %	+ 13 %

Nuorisoikäluokan väheneminen eri maakunnissa

	16-21 v keskim. ikäluokka 2009	16-21 v keskim. Ikäluokka 2025	Muutos	Muutos-%
Koko maa	67000	62080	-4600	-7 %
Pohjois-Savo	3130	2550	-580	-19 %
Pohjois-Karjala	2130	1640	-490	-23 %
Etelä-Savo	1800	1390	-410	-23 %
Keski-Suomi	3530	3250	-280	-8 %
Pirkanmaa	5930	5960	+30	+0.4 %
Varsinais-Suomi	5590	5260	-330	-6 %
Pohjois- Pohjanmaa	5370	5450	-80	-2 %
Uusimaa	18880	18700	-180	-1 %

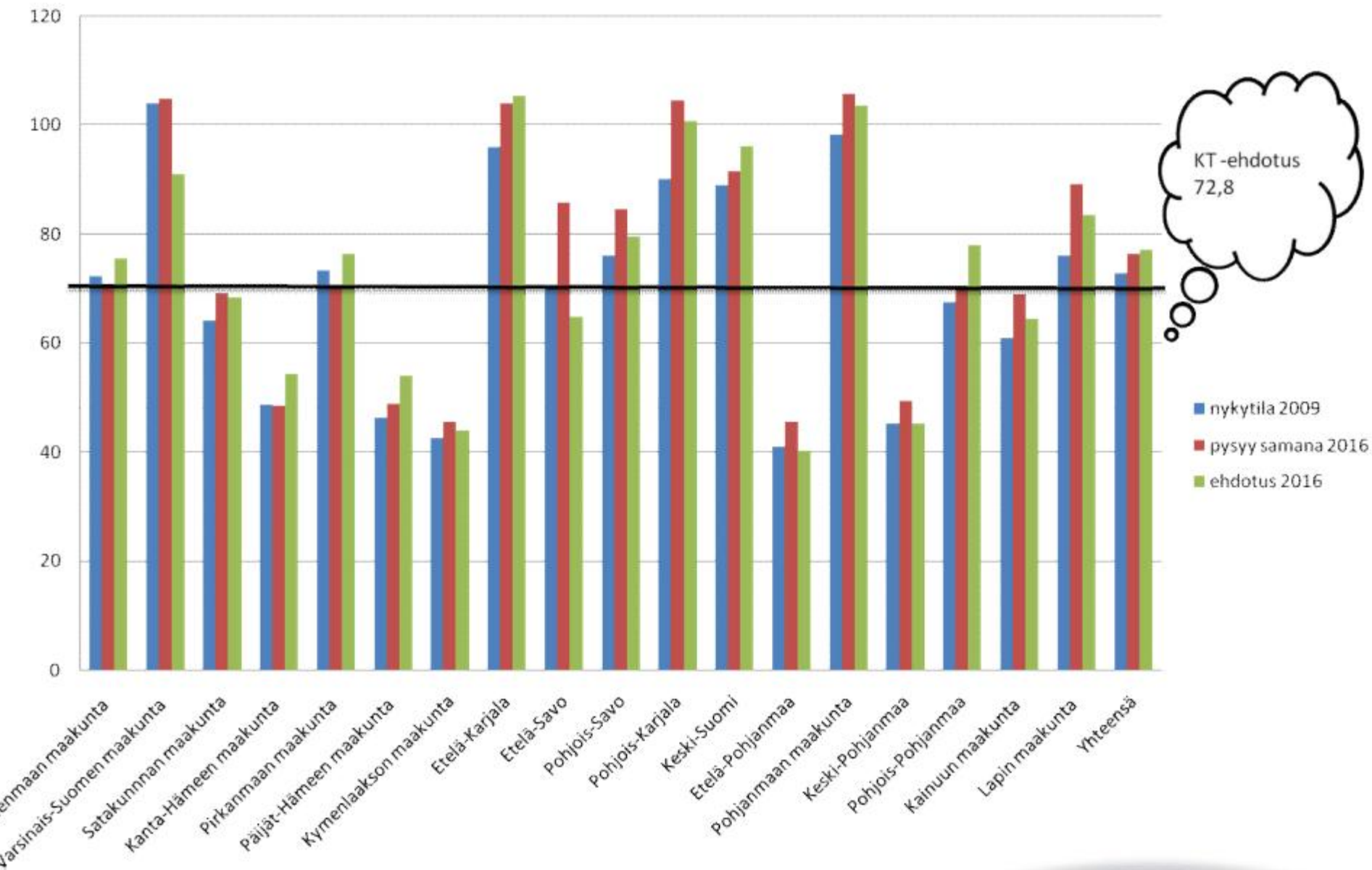
Ammatillinen peruskoulutus suhteessa 16-18-vuotiaiden ikäluokaan

KT-ehdotus
81,4

- nykytila 2009
- pysyy samana 2016
- ehdotus 2016

Korkea-aste suhteessa 19-21-vuotiaiden ikäluokaan

KT-ehdotus
72,8

2. Koulutustakuun toteuttaminen projekteissa ja perustyössä

- **Tuettu oppisopimus**, rahoitus OKM + työttömille ELYn palkkatuki, hyvä toimintamalli, volyymi ei vielä suuri
- **Joustavat opintopolut JOPO**, peruskoulussa ja mm. ammattiopiskelun kaksoistutkinnot
- **Avoin ammattiopisto tavoitteeksi**, tavoittaa koulutuksen ulkopuolella olevat miehet
- **Välityömarkkinat**, rahoitus ELY hankkeet Ylä-Savossa 2008-2012, Kuopion alueella ja Varkauden alueella, hankepanostus noin 9 M€ + koulutuksen osto
- **Etsivä nuorisotyö**, kunnilla velvoite nuorisolaissa, OKM rahoittanut 13 kuntaa
- **Asiantuntijaverkoston** kokoaminen kunnissa, velvoite, Lähde-hanke kehittää: parannetaan kuntien ja muiden viranomaisten yhteistyötä ja kehitetään toimintamallia nuorisotakuun hoitoon, 300.000 € tukiprojekti
- **Ammattistartti, valmentava ja kuntouttava koulutus, työkoulu, kehy-pajat/starttipaja, työtori** (loppu)
- **Kuntien kiinnostus työpajoihin kasvanut (pitkäaikaistyöttömien työllistämisvelvoite)**
- Viranomaiset, palvelujen tuottajat ja hallinnonalat ovat välillä mustasukkaisia omista ongelma-asiakkaistaan – vaikeasti työllistyvistä nuorista ja koulupudokkaista
 - palveluketjussa asiakkaita ei aina haluta ohjata eteenpäin muiden organisaatioiden, hallinnonalan palveluihin
- Toimijoita on, tarvitaan eri toimijoiden yhteinen toimintamalli (Lähde-hanke)

3. Julkisen talouden vakauttaminen - säästöt

Ammatillisesta koulutuksesta 2012 – 2014 tehtävät säästöt

- Ammatillinen koulutus – 28 M€
 - Ammatillinen lisäkoulutus – 8 M€
 - Oppisopimuskoulutus – 21 M€
- Yhteensä – 57 M€, aloittajamäärän vähennystä ei vielä tiedetä
 - Nykytilanteeseen verrattuna karsinta OKM:n Kesu-luonnokseen -2700 aloittajaa (- 5 %). Maakunnat esittivät Kesussa 6435 aloittajaa (12 %) enemmän kuin OKM esittää

AMK-koulutuksesta tehtävät säästöt

- - 51 M€ hallitusohjelmassa v. 2015 mennessä, kaikkiaan – 130 M€
- Päätösvaltaa siirtyy OKM:lle, kun amk:n rahoitus siirretään kokonaan valtiolle, joka ohjaa rahan avulla koulutuksen kohdentumista eri aloille (alkaa 2014)
- OKM haluaa karsia noin kolmasosan oppilaitosten toimipaikoista ja opiskelijamäärää heikosti työllistäviltä aloilta (muotoilu ja viestintä, kauppa, matkailu, osa tekniikasta)

- Aloittajamäärää karsitaan maassa 2200 eli -8 % nykyisestä
- Savonia pelkää, että karsinta Pohjois-Savossa vielä suurempi? (110 – 150 aloittajaa eli 9 – 12 %)

- AMK:n laskevilla resursseilla koulutustakuun toteuttaminen muuttuu haasteelliseksi
- Väistämätön aloittajamäärän leikkaus kohdennettava oikein heikosti työllistävälle aloille
- Turvattava mm. maitotalouden, energia- ja konetekniikan, sosiaali- ja terveystieteiden koulutus- ja kehittämisresurssit
- AMK:n sivutoimipaikat ovat OKM:n tappolistalla, yritysten tarvitsemat koulutus- ja kehittämisresurssit on turvattava tiiviillä yritys-oppilaitos –yhteistyöllä ja uusilla toimintavoilla

	2011	2012	Erotus	%-muutos
Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus	256 M€	173 M€	- 83 M€	-32 %
mistä Ammatillisen koulutuksen hankinta	195 M€	125 M€	- 70 M€	-36 %
Opiskelijapäivien määrä	6,4 milj kpl	4,4 milj. kpl	- 2,0 milj kpl	-31 %
Työllistäminen	247 M€	234 M€	- 13 M€	-5 %
Työllistettyjä htv	29 730	24 044	-5 686	-19 %
Kaikki yhteensä	535 M€	428 M€	-107 M€	-20 %
V. 2011 lisätalousarvio mukana	563 M€		- 135 M€	-24 %

- Vuonna 2012 käytössä olevat työllisyys- ja koulutusrahat vähenevät Pohjois-Savossa enemmän kuin – 24 % (osa vuonna 2011 tehtävistä koulutus- ja työllistämistoumuksista rahoitetaan v. 2012 määrärahoista)
- Koulutus – nuorisotakuun toteuttaminen ELYn resursseilla heikkenee
- Vastuu pitkäaikaistyöttömistä siirtyy kunnille. Niiden valtionapuja leikataan 600 M€

Päätelmät

1. Valtion talouden vakauttaminen tulee näkymään myös Pohjois-Savossa
2. Koulutustakuun toteuttaminen ei tarvitse lisää projekteja vaan laajan toimijakentän systemaattista yhteistyötä ja toimintamallia
3. On mahdollista, että tuleva nuorisoasteen mitoitus ei määrällisesti riitä koulutustakuuseen
4. Työhallinnon rahoitusresurssit koulutustakuun tukemiseen näyttävät niukoille